

Batár Zoltánné

(Született: Kis Margit, Nagykőrös, 1926. június 8. – Veszprém, 1994. december 9.)

Édesapja, dr. Kis Albert, városi tisztviselőként dolgozott Nagykőrösön, édesanyja, Szakáll Eszter háztartásbeli volt. Egy nővére van, Piroska.

Az elemi és polgári iskolai tanulmányait Nagykőrösön végezte. 1944-ben jeles eredménnyel érettségizett a Kecskeméti Református Nőnevelőintézet Leánylyceumában. 1944 decemberében férjhez ment Batár Zoltánhoz, akit mint honvédtanárt a marosvásárhelyi hadapródiskolával kitelepítettek Németországba, így ő is vele ment. A kitelepítés, majd az egy évig tartó hadifogság után 1946 májusában tértek vissza Magyarországra, Nagykőrösre.

Férje 1947 februárjában a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumában kapott tanári állást. Ő csak 1947 szeptemberében követte férjét az 1946 decemberében született kisfiával Sárospatakra, mivel csak ekkor kaptak lakást. A háborút követően itt tudta tanulmányait folytatni. 1948 júniusában a Tanítóképző Intézetben jeles eredménnyel tanító képesítést szerzett. Azonnal szeretett volna munkába állni, azonban családi okokból csak 1950. december 6-ától tudott elhelyezkedni Sárospataktól mintegy 4 kilométerre, Hercegkúton, ahol 1952. július végéig tanított. Kerékpárral járt munkahelyére, rossz idő esetén nem is tudott naponta családjához visszatérni. Kérésére 1952. augusztus 1-jétől Sárospatakra helyezték, ahol 1953. július 1-jéig a II. számú általános iskolában magyar, történelem és egészségügy tárgyakat tanított.

Férjét 1952-ben meghívták Miskolcra a Nehézipari Műszaki Egyetemre, ahova csak egy év múlva tudta követni. 1953. július 1-jétől kapott áthelyezést Miskolcra, ahol nyugdíjazásáig, 1981. augusztus 31-ig a hejőcsabai XXVII. számú általános iskolában tanított.

1956. szeptember 25-én vörös diplomával szerezte meg magyar-történelem szakos általános iskolai tanári képesítését az Egri Pedagógiai Főiskolán.

Az 1960-as években tanári állása mellett Miskolc II. kerületében népművelési felügyelői megbízást is kapott.

Tevékenyen hozzájárult az iskola nyári balatoni úttörő táborainak előkészítéséhez, és kísérő tanárként a táborokban is részt vett a 60-as években.

A hetvenes évek elején Miskolc város három tanulmányi felügyelőjének egyikévé nevezték ki, amely megbízatást éveken át tanári munkakörét fél státuszban megtartva végezte.

A tanári munka élethivatása volt. A gyerekekkel nemcsak szaktárgyait szerettette meg, de minden tekintetben nevelte, segítette őket, figyelemmel kísérte sorsukat, többekkel élete végéig barátságot tartott.

Tanítványai nagy szeretettel emlékeznek rá. Példaként álljon itt Csabai Zsirka Lajos miskolci költő Vallomás tanítóimról c. írásából: „Batár Zoltánné tanárom volt, aki csoda szintjére emelve tanította az irodalmat és a magyar nyelvet, elültetve bennem a vágyat, hogy mindennapi életem kitéphetetlen része legyen az írott szó”.^{1/}

1966. 8. c osztály, közepén ül Batár Zoltánné osztályfőnök

1962 szeptemberében indította a legendássá vált helytörténeti szakkörét az akkori 5. c osztályában. Az osztály 1966-ban végzett, de a szakkör, majd ifjúsági klub az immár középiskolás tanulók részére a hejőcsabai Gárdonyi Géza Művelődési Házban még további négy évig folytatódott. Idézzük ezekről az évekről Juhászné Bartha Emőkét, volt tanítványát, aki szintén tanár lett:

„Kora gyermekkoromtól kitűnő, meghatározó pedagógus egyéniségek vettek körül. ... Mindnyájuk közül mégis Ő, Morci néni volt a legkedvesebb. Ő, akinek a példáját próbáltam követni több-kevesebb sikerrel. ... Látásból ismertem a fekete hajú, szigorú arcú, egyenes tartású tanárnőt, kinek a beceneve a tanárok között morcos arcáról Morci volt. Bevallom, féltem. ... Egy-két hét elteltével rájöttünk, hogy a szigorú külső mögött gyermekszerető, emberséges, kitűnő tanár áll. ... Örömmel vártuk óráit, hisz ott mindig történt valami. A történelem órákon eljátszatta velünk a történelmi eseményeket, s ezek a játékok ma is elevenen élnek bennem. Talán ezért szerettem meg annyira a történelmet. ... Szeptember végén helytörténeti szakkört hirdetett. ... A foglalkozások kéthetente, szombat délután háromtól ötig tartottak. Ekkor váltott műszakban szombatonként is jártunk iskolába. A szakköri foglalkozásokon Miskolc, felsőbb évfolyamokon Borsod-Abaúj-Zemplén megye helytörténeti emlékeivel foglalkoztunk. ... Vasárnaponként kirándultunk. ... A legjobb mégis az volt, ha behívott magához. ... Ilyenkor szobájában a széken, fotelben, szőnyegen kuporogtunk, élményeinket mesélve nagyokat kacarásztunk. A kirándulásokról Pajtás gépén nagyszerű felvételeket készített. Ezek kerültek az élménybeszámolók és a megszerzett ismeretekről készített beszámolók mellé a helytörténeti szakköri naplóba. ... Mellesleg Borsod megyei mondákat is gyűjtöttünk, ezeket az általunk nyitott mondák könyvébe írtuk. Az együtt töltött idő összekovácsolt bennünket. Nagyszerű osztályközösség lett belőlünk, Morci néniért a Himaláját is megmásztuk volna. ...

Amikor Hejőcsabán a Bérczi kastélyt felújították, és Gárdonyi Géza Művelődési Ház néven megnyitották Demcsik Iván vezetése alatt, Morci néni folytatta a szakkört a művelődési házban. A régi mag szívesen jött, és hoztunk magunkkal új barátokat is. Régi ismereteinket

felelevenítettük, kibővítettük, könyvtárakba, levéltárba jártunk kutatni. Komoly pályázatokon szép sikerrel szerepeltünk közösen és egyénileg az iskoláinkban is. ...

Érettségi után ki-ki egyetemre, főiskolára került, vagy dolgozni ment. Éltük a saját életünket. Sokan továbbra is szoros kapcsolatot tartottunk Morci nénivel. Ha örömöm, bánatom volt, vagy csak beszélgetni akartam, egy telefon után felkereshettem, mindig szakított rám időt. A többiek közül is sokan tartották vele a kapcsolatot. ... Beteg kollégáit látogatta otthon, a kórházban, többnek kezét fogta utolsó perceiben.”^{2/}

Férje Batár Zoltán matematika-fizika-ábrázoló geometria szakos tanár volt. Két gyermekük született, Zsolt Botond 1946-ban, Emese 1954-ben. Kérésére hamvai Budapesten nyugszanak.

Róla szóló megemlékezések:

^{1/}Zsirka Lajos: Vallomás tanítóimról, 2007. szeptember 26.

^{2/} Juhászné Bartha Emőke: Morci néni, Példák és példaképek, a Borsod megyei Pedagógiai Intézet pedagógus pályázataiból, 2001.

Juhászné Bartha Emőke: Kedves emlékeim, Észak-Magyarország, 2007. december 15. Szólástér

Kitüntetései:

1961. „Szocialista Kultúráért” kitüntetés

1973. „Oktatásügy Kiváló Dolgozója” kitüntetés

1981. „Pedagógus szolgálati emlékérem”

Budapest, 2015. április 3.

(Batár Emese, Batár Zsolt Botond)